

Усход, захад, дзюныя дні:
Мінск — 6.47, 17.01, 10.14;
Віцебск — 6.40, 16.48, 10.08;
Магілёў — 6.37, 16.50, 10.13;
Гомель — 6.33, 16.48, 10.15;
Гродна — 7.04, 17.14, 10.10;
Брэст — 7.00, 17.20, 10.20.

Апошняя квадра
19 кастрычніка

Пелагій, Таіс, Урсулы.

ВОЗГЛАС ВОЗГЛАС ВОЗГЛАС

ПАКУЛЬ МІНАУТАТРАНС ДУМАЕ...

Уважэнне свабодных цін на нафту і нафтапрадукты ў Расіі пацягнула за сабой падарожжанне бензіну і дызеляў у нашай рэспубліцы. Галоўны эканаміст аб'яднання «Мінскпасажыраўтатранс» У. Новік расказвае:

— 39 кастрычніка мы ўжо разлічваемся за паліва на новых цэнах. Так, адна тона бензіну А-76 каштуе 18,900 рублёў, дызелявага — 16,600 рублёў. Розніцу ў цэнах мы вымушаны перакрываць са сваёй кішнёй (а гэта 3 мільёны рублёў штомесячна), з-за чаго не маем магчымасці выплаціць зарплату. Міністру Бародзічу намі было прапанавана перавесці разлікі на рэальныя цэны. Для гэтага трэба, каб праезд у гарадскім транспарце каштаваў не 1 рубель, а 2-3. У міжнародным — 1 рубель за кіламетр шляху плюс 10 копеек, калі аўтобус мяккі.

Анатоль РАМАНОВІЧ.

«ФІРМЕННАЯ ПОМПА»

ДЗЯРЖКАМНАФТАПРАДУКТА

Паводле матэрыялаў кіраўніцтва па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю Камітэта дзяржбеспэкі і УБЗС МУС Беларусі, пракурорай узбуджана крымінальная справа ў адносінах да П. генеральнага дырэктара аднаго з сумесных прадпрыемстваў Мінска.

У ходзе следчых дзеянняў, якія праводзіліся сумесна з КДБ і МУС, устаноўлена, што пры дзейным удзеле П. не без дапамогі асобных службовых асоб Дзяржкамнафтапрадукта і іншых дзяржаўных структур, за межамі рэспублікі вывезена дызельнага паліва на суму каля 2,8 мільёна амерыканскіх долараў.

Аб законнасці паходжання канфіскаваных на справе 2 мільёнаў рублёў, больш 10 тысяч долараў ЗША, аўдыё-відеаапаратуры і іншых матэрыяльных каштоўнасцей на значную суму адкажа следства.

Падраздзяленне
грамадскіх сувязей КДБ.

РАСІЙСКА-ПОЛЬСКІ РАДЫЕАКТЫВНЫ СЛОІК

Камітэтам па дзяржбеспэцы Рэспублікі Беларусь у ходзе правядзення сумесна з Міністэрствам беспэкі Расійскай Федэрацыі аперацыйна-пошукавых мерапрыемстваў па прадукцыі незаконнага вывазу за мяжу радыеактыўных матэрыялаў на кватэры ў жыхара г. Брэста О. зноўдзены і ва ўстаноўленым законам парадку канфіскаваны кантэйнер з радыеактыўным рэчывам, які захоўваўся ў слоіку. Пракурорай г. Брэста па гэтым факце паводле арт. 211 зва. 1 УК РБ (незаконнае набыванне, захоўванне і аказанне, перадача ці разбурэнне радыеактыўных матэрыялаў) узбуджана крымінальная справа.

Падраздзяленне
грамадскіх сувязей КДБ Рэспублікі Беларусь.

ЭКСПРЭС-АПЫТАННЕ

«СПАКОЙ НАМ ВЕЛІМІ ДАРАГІ...»

Несумненна, важнейшай падзеяй у грамадска-палітычным жыцці краіны стала работа сесіі парламента, якая пачалася ўчора. Каля 100 пытанняў уключана ў парадак дня — і амаль кожнае з іх жыццёва важна. Палітычныя партыі руху розных напрамкаў правялі мітынгі, дзе скаржыліся на свае пазіцыі, пачынаючы з незалежнасці зноў становіцца месцам асцярожнага адносіна.

Учора за рэалізм ім заклікалі ў мінчан і жыхароў сталіц, чаго яны чакалі ад сесіі.

Міхал МАСЛАКОВ, супрацоўнік Акадэміі навук Беларусі, лічыць, што галоўнае пытанне — прыняцце Канстытуцыі. У новага праекта ёсць многа прыхільнікаў, але няма і прыхільнікаў. Апошніх у адношэнні да людзей з уадаўняга дня, якія нічужы ўспамінаюць аб буйной імперыі, якія не падобныя нашаму незалежнасці. У паштовай скрынцы знайшоў лістоўку, выпушчаную Рухам за сацыяльны прагрэс і справядлівасць. «Не прымаць праект Канстытуцыі РБ як незалежнасці і аўтаноміі», — напісана ў ёй. — Гэта на іх думку. Але ж праект прайшоў сур'ёзную экспертызу ў афіцыйных і замежных юрыстаў. Дык які ён незалежнасці? Нём спрабую даказаць, што цяпер мы будзем мець гарантыю права на працу, жыллё і г. д. Так, у «старой» Канстытуцыі сацыяльныя правы гарантыраваны. Але ці былі яны забяспечаны жыццём? Ці не расцягвалі на 15-20 гадоў чэр-гі на кватэры, што мы атрымлівалі за рубаску працу? Папулісцкія метады, якімі кіруюцца некаторыя сілы, да добра не дзюжыць. Яны патрэбныя ім толькі для набывання палітычнага капіталу.

Уладзімір БОНДАРАЎ, інжынер, завод вылічальнай тэхнікі: — Думам, што галоўным пытаннем будзе прыняцце рашэння аб рэфэрэндуме. Апошнім часам сталі многа публікаваць табліцы з вынікамі сацыялагічных даследаванняў, дзе рэфэрэндум па важнасці быццам бы ставіцца перад на апошняе месца. Сапраўды, у нас мноства сацыяльных праблем. Але калі іх не было, а гаварыліся ў парламенце прыя-

Улада мясцовая— пытанні дзяржаўныя

17—18 кастрычніка ў Мінску працавала II Рэспубліканская канферэнцыя дэлегатаў мясцовых Саветаў па праблемах рэформы сістэмы мясцовых органаў кіравання. У рабоце канферэнцыі ўдзельнічалі вучоныя, супрацоўнікі Савета Міністраў, сакратарыята ВС Беларусі, дэлегаты. У выніку прынята рэзалюцыя з трох пунктаў, якая з унесенымі папраўкамі падтрымлівае пятае раздзел праекта Канстытуцыі РБ «Мясцовыя самакіраванне», а таксама праект канцэпцыі рэформы сістэмы мясцовых улад.

Канферэнцыя таксама падтрымала патрабаванне аб правядзенні ўсебеларускага рэфэрэндуму. Прынята рэзалюцыя будзе перададзена ў Вярхоўны Савет рэспублікі.

В. ГРЫЦУК.

МАСІНАЯ КАМЕРЫЦЫЯ

У лясках Беларусі сёння жыў некалькі дзесяткаў тысяч ласоў. Таму, улічваючы іх невялікую колькасць, з 1974 года палаванне на іх дазваляецца толькі па ліцэнзіі. І адстраляваць павінен складаць не больш за 5 тысяч гадоў у год.

Але цяперашняя цяжкасць прымусіла нашых ляснічых гаспадаркі з'явіцца на Захад. Улічваючы азілі палітыку міжнароднага рынку заходніх гурумаў на ласінае мяса, кіраўнікі лясных гаспадарак пайшлі на арганізацыю камерцыйных лясных гаспадарак для замежных гаспадар.

У выніку менш чым за год адстраляна звыш 80 ласоў, аленяў і кабанцоў. І хоць ліцэнзія на адстраля, напрыклад, аднаго ласінага каштуе 500—700 мікразрэнтген, г. зн. перавышаючы натуральны фон у 25—30 разоў.

Па падарэзні ў дачыненні да ўстаноўленага заканадаўства затрыманы двое грамадзян Расійскай Федэрацыі і трое грамадзян Рэспублікі Польшча.

Вядзецца следства.

Падраздзяленне
грамадскіх сувязей КДБ Рэспублікі Беларусь.

ПАРЛАМЕНТ ДУМАЕ ПРА БЕЛАРУСЬ?

Доўга, ажно некалькі месяцаў, чакалі ўсе мы гэтай сесіі. Пайшоўшы ў надзеячым складаным і супярэчлівым час на працяглай парламенцкай канікулы, народныя дэлегаты Рэспублікі Беларусі пакінулі ўсім нас сам-насам з мноствам праблем і нявырашанымі пытаннямі. Якімі канкрэтна, — аб гэтым размова наперадзе, а пакуль што нагадаю толькі два з іх: аб'ядненне народа і ўсенародны рэфэрэндум. Гэта толькі на першы погляд яны — розныя, а калі задумацца — звязаны паміж сабой самым цесным чынам, вынікаюць адзін з другога.

Так, жыццё становіцца ўсё складаней і складаней. І, тым не менш, да сваіх рабочых месцаў дэлегаты прайшлі без эксцэсаў, хоць небесна трапіць і ў акружэнне незадаволеных выбаршчыкаў, і пад агонь вострых, непрыемных слоў і папярэжванняў. У гэтым жа жыццёвым і палітычным ладу, які кажуць, вісела. Але... Людзі ўчора пайшлі на працу, а не на плошчу Незалежнасці. І толькі два транспаранты «ўпрыгожвалі» гэту плошчу... Затое, якія — транспаранты і з сэнсам: «Як адпачылі?» (Зварот адносіцца, вядома ж, не да нас, журналістаў, а да іх, народных выбаршчыкаў — заўвага А. М.). Можна, яшчэ? І «Рэфэрэндум — пытанне № 1».

Адпачываць — не працаваць, — гэта аксіёма вядома, бадай, кожнаму. А працаваць дэле-

татам на гэтай сесіі дэдазвешча — у поўным сэнсе слова — больш чым дастаткова. Толькі б хаміла ў іх вытрымкі, аргументаў, мужнасці, цярпелівага і разважлівага сэнсу, рэалізму жыцця...

Ужо з першых хвілін сесіі пайшла па, так бы мовіць, новаму сцэнарыю: Старшыня Вярхоўнага Савета Беларусі Станіслаў Шушкевіч адмовіўся ад уступнага слова. Сітуацыя нам вядомая: слухаць, а значыць ён, а то, што маю сказаць, скажу пазней... Інтрыга? Так. Але вось перайшлі дэлегаты да абмеркавання парадку дня. І ў зале, дзе праходзіць пасяджэнні парламента, стала горава.

Тон, прада сапакным голасам, задаў старшыня Магілёўскага аблвыканкома Міхал Грынеў. Ён прапанаваў у першую чаргу разгледзець пытанні, якія хаваюць сёння ўсіх і кожнага: аб мінімальнай зарплате, аб дзейнасці Савета Міністраў рэспублікі і аб канцыроўцы дзяржаўнага бюджэту Беларусі. С. Шушкевіч некай прапусціў прапанову міма вушы... І тым ў парадку дня паспылілі дэлегаты.

Ажно пытанні прапанаваў дэлегаваць лідэр апазіцыі БНФ Зінон Пазыняк: тут і аб дэманіфікацыі сродкаў масавай інфармацыі, і аб справядлівасці кіраўніцтва КДБ, і аб невыкананні Саветам Міністраў законаў РБ... Дэлегат Г. Кар-

пенка ўнёс пажаданне паслухаць урад аб... невыкананні Закона аб адукацыі і паводзе працы над Законам аб выбарах у Вярхоўны Савет РБ; а М. Качан запатрабаваў адмяніць пастанову ВС рэспублікі аб часовым прыпыненні дзейнасці КПСС—КПБ на тэрыторыі Беларусі... Цэлы пакет — ажно сем (!) прапаноў вынесі І. Герасюк; а І. Авін паставіў пытанне: яшчэ больш катэгарычна: аб «Народнай газеце» і яе рэдактары... Пацучу з вуснаў в. а. Генеральнага пракурора справядлівасці аб карупцыі наждала Г. Сямдзянзав; а яе калега па

апазіцыі Л. Зданевіч — справаздачу Мінсельгаспрада аб канцэпцыі зямельнай рэформы... Калі ішчы чытаць, а часам і не вельмі дэталёва, і парадка дзясяткі такіх папярэжванняў і выклікаў улад.

Амал 70 пытанняў папярэдняй павеці прайшлі пры гадзасаванні гадка. А вось пытанне аб сувязі ў Рэспубліцы Беларусі выклікала рознагалосі. Урад напярэлі адкаліці яго: маўляў, праблема няпростая, асабліва ў плане фінансавання. Камісія ў Вярхоўнага (Заканчэнне на 3-й стар.).

ВЕРХОУНЫ САВЕТ: КОЛКІ ФРАКЦЫЙ— СТОЛКІ ПАЛІТЫЧНЫХ ПЛАТФОРМ

У першы дзень работы сесіі Вярхоўнага Савета мы напярэці прадставілі асноўныя палітычныя платформы партый і груп, якія будуць разглядаць дэлегаты ў бліжэйшых месяцах, аб узаемаадносінах розных палітычных груп унутры парламента, аб узлавах пытаннях парадку дня сесіі.

Сяргей НАВУМЧЫК,
каардынатар апазіцыі БНФ

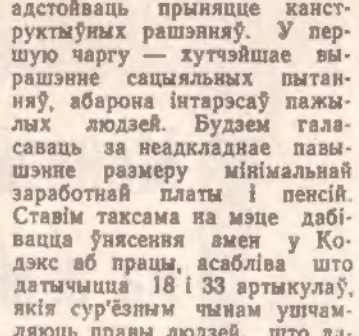
— Навошта хоць бы адну канцэпцыю, зачынуўшы прапанову апазіцыі БНФ (дзяржаўнага незалежнасці, беларускае поўнае, уласнае грашовая сістэма) — якія спачатку не падзяляліся б, выбачаеце, аўтэнтнаю і боку парламенцкай большасці за «экстрэмізм» і якія потым не былі б прынятыя як надзейныя неабходнасці. Але і гэтыя запавяненні рашэнні не з'яўляліся палітычнымі і недасканалымі, бо адсутнасць прафесіяналізму — тая краўчаная хвароба, якая для гэтага парламента ператварылася ў смяротную. Вярхоўны Савет павінен пагадзіцца з гэтым і прызначыць дату рэфэрэндуму — прычым з той фармулёўкай пытання, за якую выкажэцца амаль паўмільёна грамадзян Беларусі.

Наўрад ці апазіцыя ўжо будзе калі-небудзь уносіць у гэты Вярхоўны Савет свае законы, напярэкі, — чым далей, тым больш прыходзіць ім да высновы, што працаваць на гэты савет парламента не мае сэнсу. Тым не менш апазіцыя не адмадвае ад заканадаўчай дзейнасці — сумесна з прадставіцтвамі дэмакратычных партый, экспертамі, навукоўцамі мы будзем распрацоўваць канцэпцыі, якія могуць стаць крыніцамі для будучага парламента. Наўрад, мы пачнем за сабой права крытыкі дзеянняў гэтага

Савета і сфарміраванага ім урада і павярджам сваё прадастаўленне аб прадастаўленні апазіцыі рэгулярнага прамога тэле- і радыёэфіру.

Міхал ЖУКОЎСкі,
член дэлегацкай фракцыі «Саюз»

— Наша фракцыя будзе адстойваць прыняцце канстытуцыйных рашэнняў. У першую чаргу — хутэйшае вырашэнне сацыяльных пытанняў, абарона інтарэсаў пажылых людзей. Будзем гаварыць за неадкладнае павышэнне размеру мінімальнай заробатнай платы і пенсій. Ставім таксама на мзе дабавіцца ўжывання амен у Кодэкс аб працы, асабліва што датычыцца 18 і 33 артыкулаў, якія сур'ёзным чынам ўшчамляюць правы людзей, што дэ-

— Навошта хоць бы адну канцэпцыю, зачынуўшы прапанову апазіцыі БНФ (дзяржаўнага незалежнасці, беларускае поўнае, уласнае грашовая сістэма) — якія спачатку не падзяляліся б, выбачаеце, аўтэнтнаю і боку парламенцкай большасці за «экстрэмізм» і якія потым не былі б прынятыя як надзейныя неабходнасці. Але і гэтыя запавяненні рашэнні не з'яўляліся палітычнымі і недасканалымі, бо адсутнасць прафесіяналізму — тая краўчаная хвароба, якая для гэтага парламента ператварылася ў смяротную. Вярхоўны Савет павінен пагадзіцца з гэтым і прызначыць дату рэфэрэндуму — прычым з той фармулёўкай пытання, за якую выкажэцца амаль паўмільёна грамадзян Беларусі.

Наўрад ці апазіцыя ўжо будзе калі-небудзь уносіць у гэты Вярхоўны Савет свае законы, напярэкі, — чым далей, тым больш прыходзіць ім да высновы, што працаваць на гэты савет парламента не мае сэнсу. Тым не менш апазіцыя не адмадвае ад заканадаўчай дзейнасці — сумесна з прадставіцтвамі дэмакратычных партый, экспертамі, навукоўцамі мы будзем распрацоўваць канцэпцыі, якія могуць стаць крыніцамі для будучага парламента. Наўрад, мы пачнем за сабой права крытыкі дзеянняў гэтага

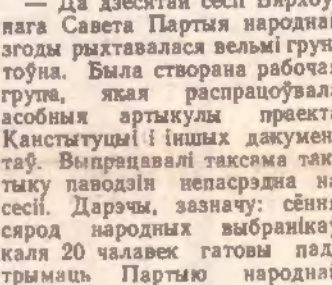
сягнулі пенсійнага ўзросту і якіх адміністрацыя можа ў любы час звольніць з работы. Неабходна таксама прыняць шэраг заканадаўчых актаў па сацыяльнай абароне ветэранаў Узброеных Сіл, іх пенсійнаму забеспячэнню, працаўладкаванню, магчымасці атрымання жылля.

Важна таксама як мага хутэйша прыняць закон аб выключэнні з асноўных праблем на сесіі — мы таксама вынеслі на сесію, і яна, як вядома, прай-

дэлегацкай шэраг артыкулаў. Асабліва гэта датычыцца пытанняў сацыяльнага забеспячэння, аховы здароўя, забеспячэння жыллём.

Генадзь КАРПЕНКА,
старшыня Партыі народнай згоды Рэспублікі Беларусь

— Да дзесятай сесіі Вярхоўнага Савета Партыя народнай згоды рыхтавалася вельмі грунтоўна. Была створана рабочая група, якая распрацоўвала асобныя артыкулы праекта Канстытуцыі і іншых дакументаў. Выпрэцавалі таксама тактыку паводзіў непасрэдна на сесіі. Дарэчы, значна: сёння сярэд народных выбаршчыкаў каля 20 чалавек гатовы падтрымаць Партыю народнай згоды.

— Дэлегацкая фракцыя ад Беларускай сацыяльна-дэмакратычнай партыі аб'ядноўвае 15 чалавек. Зыходзячы з асноўных мэт нашай партыі, будзем усяляк садзейнічаць правядзенню рэформы, а таксама сацыяльнай абароне насельніцтва. У цэнтры увагі ставім прыняцце новай Канстытуцыі, забеспячэнне права на валоданне жыллем, прыватнага дзяржаўнага маёмасці...

— Дэлегацкая фракцыя ад Беларускай сацыяльна-дэмакратычнай партыі аб'ядноўвае 15 чалавек. Зыходзячы з асноўных мэт нашай партыі, будзем усяляк садзейнічаць правядзенню рэформы, а таксама сацыяльнай абароне насельніцтва. У цэнтры увагі ставім прыняцце новай Канстытуцыі, забеспячэнне права на валоданне жыллем, прыватнага дзяржаўнага маёмасці...

У плане палітычным — хутэйшае стаўленне прававой дзяржавы. Патрабуе карэнавай рэформы. Крымінальны кодэкс, судаводства. Вольныя грамадстве. Пры гэтым наша партыя будзе ўлічваць лепшыя дасягненні сацыяльна-дэмакратычнага свету.

Важна дабіцца планамернасці ажыццяўлення рэформы, пры гэтым не зніжаючы жыццёвага ўзроўню людзей, якія і так на жыву беднасці. У горшым стане цярпець пенсіянеры, інваліды, студэнты. Таму неабходна неадкладна прыняць закон аб мінімальнай заробатнай плаце, аб дзяржаўнай дапамозе сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей... Па асобных пытаннях наша фракцыя будзе ўзаемадзейнічаць з прафсаюзами, асабліва што датычыцца сацыяльнай абароны насельніцтва.

Такім чынам, першыя крокі практычнай дзейнасці фракцыі Партыі народнай згоды аказаліся ўдалымі.

Анатоль ВЯЙНСКІ,
каардынатар фракцыі Беларускай сацыяльна-дэмакратычнай партыі

— Дэлегацкая фракцыя ад Беларускай сацыяльна-дэмакратычнай партыі аб'ядноўвае 15 чалавек. Зыходзячы з асноўных мэт нашай партыі, будзем усяляк садзейнічаць правядзенню рэформы, а таксама сацыяльнай абароне насельніцтва. У цэнтры увагі ставім прыняцце новай Канстытуцыі, забеспячэнне права на валоданне жыллем, прыватнага дзяржаўнага маёмасці...

— Дэлегацкая фракцыя ад Беларускай сацыяльна-дэмакратычнай партыі аб'ядноўвае 15 чалавек. Зыходзячы з асноўных мэт нашай партыі, будзем усяляк садзейнічаць правядзенню рэформы, а таксама сацыяльнай абароне насельніцтва. У цэнтры увагі ставім прыняцце новай Канстытуцыі, забеспячэнне права на валоданне жыллем, прыватнага дзяржаўнага маёмасці...

У плане палітычным — хутэйшае стаўленне прававой дзяржавы. Патрабуе карэнавай рэформы. Крымінальны кодэкс, судаводства. Вольныя грамадстве. Пры гэтым наша партыя будзе ўлічваць лепшыя дасягненні сацыяльна-дэмакратычнага свету.

Важна дабіцца планамернасці ажыццяўлення рэформы, пры гэтым не зніжаючы жыццёвага ўзроўню людзей, якія і так на жыву беднасці. У горшым стане цярпець пенсіянеры, інваліды, студэнты. Таму неабходна неадкладна прыняць закон аб мінімальнай заробатнай плаце, аб дзяржаўнай дапамозе сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей... Па асобных пытаннях наша фракцыя будзе ўзаемадзейнічаць з прафсаюзами, асабліва што датычыцца сацыяльнай абароны насельніцтва.

(Заканчэнне на 3-й стар.).

Крадзех узрыўчаткі ў планы камандзіра часці не ўваходзіў

80 кілаграмаў траіду знікла са склада войскай часці пад Мінскам.

Прапажа ўзрыўчаткі са склада гвардзейскай палка выявіла паліцэйскае расследаванне. Занялася следства група асобага аддзела пры КДБ рэспублікі. Ужо праз некалькі дзён паліцэйскае ўзнавіла траіду ўдзельна знайшлі, а паралельна сумшчыкі знайшлі таксама ўкрадзеныя рэчывы, акумулятары батарэй, снарад ад 122-мільметровай зброі і выбуховыя пакеты. Па інфармацыі следчай групы, галоўным дзеючым асобам гісторыі — лейтэнант і старшы лейтэнант, якія праходзілі службу ў часці. А ўстаў пад падзеямі траіла каля ста чалавек. Па словах камандзіра часці палкоўніка Чыжы, гэта быў «незапланаваны крадзеж». Другой інфармацыі ад камандзіра гвардзейскай журналістам, якія «раскапалі» гэту навіну, атрымалі не ўдалася.

Філіялы растуць як грыбы

ОМАРГОНЬ. Трэцім пунктам на карце вобласці (следам за абласным цэнтрам і Лідэ), дзе адкрыўся факультэт давузавскай падрыхтоўкі пры Гродзенскім дзяржаўным універсітэце, стаў гэты буйны прамысловы цэнтр. Адкрыццё факультэта дапаможа наблізіць час атрымання студэнтскай білета для многіх талентаў Сморгоні. У перспектыве — адкрыццё новых аналагічных філіялаў у Ваўкавыску і Навагрудку.

Фота Міхал АМЕЛЬЧАНКІ і Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

АКЦЫЯНЕРНАЕ ТАВАРЫСТВА «БЕЛАРУСКАЯ АГРАПРАМЫСЛОВАЯ БІРЖА»

ДА УВАГІ КІРАУНІКОЎ КАЛГАСАЎ,
САУГАСАЎ, РАЙАГАСНАБАЎ,
ПРАМЫСЛОВЫХ І КАМЕРЦЫЙНЫХ
ПРАДПРЫЕМСТВА І АРГАНІЗАЦЫЯў РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
23 І 30 КАСТРЫЧНІКА І У ЛІСТАПАДЗЕ
ПРАВОДЗЯЦЬ ПЕРШЫЯ АСЕННІЯ
АДКРЫТТЯ ТАРГІ!

У гэтыя дні вы можаце азнаёміцца з работай «БЕЛАГРАПРАМБІРЖЫ», А ТАКСАМА ПРАДАЦЬ СВАЕ І КУПІЦЬ НЕАБХОДНЫЯ ВАМ ТАВАРЫ.
Для ўдзелу ў таргах і заключэння зделак неабходна мець круглую пятчатку гаспадаркі або прадпрыемства, а таксама даверанасць на права ўдзелу ў таргах біржы і заключэння зделак.

ВЫСОКАКАВАЛІФІКАВАНЫЯ СПЕЦЫЯЛІСТЫ БІРЖЫ ДАПАМОГУЦЬ ВАМ ЗАРІЕНТАВАЦЬСЯ ў РЫНАЧНЫМ МОРЫ, АДКАЖУЦЬ НА ВАШЫ ПЫТАННІ.

ДАВЕДІ ТА ТЭЛЕФОНАХ: 77-01-37, 77-07-26.
Таргі праводзяцца штодзённа па пятніцах, з 11 гадзін па адрас:
Г. МІНСК, ВУЛ. КАЗІНЦА, Д. 86, КОРПУС 2.
РЭГІСТРАЦЫЯ ў ДЗЕЛЬНІКАХ З 9.00.

НА ТАРГАХ У ПЯТНІЦУ, 16 КАСТРЫЧНІКА Г. Г. БЫЛА ЗАРЭГІСТРАВАНА 61 ЗДЭЛКА НА АГЛУНЬНУ СУМУ 34,6 МЛН. РУБЛЕЎ.

НАЙБОЛЬШ БУЙНЫЯ ЗДЭЛКІ:
продаж жыва харчовага на 10,5 і 2,0 млн. рублёў, жыва насеннага — на 4,2, асабліва фуражнага — на 3,9, пшаніцы харчовай — на 1,75, цукру ў мяшках — на 1,5, яны ў зернях — на 1,0 млн. рублёў.

Склад купленых і прададзеных тавараў:

Назва тавару	Азначэнне	Ціна за (рублёў)
Акцыя АТ «Белаграпрамбіржа»	шт.	40.000
Броерская мяса АТ «Белаграпрамбіржа»	шт.	50.000—60.000
Жыта харчовае	тона	20.000—21.000
Ячмень фуражны	тона	19.500
Пшаніца харчовая	тона	25.000
Цукор	кг	105
Гоматаген дацільны (пліткі па 50 г)	шт.	13
Кава смажаная ў зернях	шт.	350.000
Трактор гусінічны Т-150Т	шт.	51.500
Касілка КРН-2,1	шт.	17.000
Граблі прычыпычныя ГВР-6	шт.	25.000
Культиваторы КРН-2,8	шт.	15.000
Культиваторы КРН-4,2	шт.	15.000
Роскаваліныя мінеральныя	шт.	10.000
угневыя МРУ-0,5	шт.	50.000
Пагрозныя ПГ-0,8	шт.	80.000
Прычал ЗПТС-12	шт.	35.000
Булбасаджалька 4-радная Л-202	шт.	25.000
Булбасаджалька 2-радная Л-201	шт.	4.020
Сушыльнік для траў і пылу	шт.	100
Ландзю 3-канцовыя	шт.	200—600
Пілы дыскі для падоўжнага дыяметрам 350 мм	шт.	30.000
Станок дрэвапрацоўчы СДП-1	шт.	25
Кабель сілавы АБВ 2х2,5	метр	33.000
Устаноўка для вытворчасці сценавых блокаў	шт.	3.500
Машыны для аперкі поліэтыленавай плёнкай М6 АПТС	шт.	26.000
Вугалок 35х35	тона	5.100—6.000
Аўтагума 1.200х18, 165х13	шт.	2.445—3.460
Крылы са шкляпастыку да аўтамабіляў ЗІЛ-130, ГАЗ-53	шт.	5.950—6.270
Аблёўцы са шкляпастыку да ЗІЛ-130, ГАЗ-53	шт.	5.500—6.000
Стартеры да аўтамабіляў «Жыгулі», «Маскві», ГАЗ-53, ЗІЛ-130	шт.	28
Дзікі 120х4	шт.	42.000
Прінтэр магнічны MICROLINE 193	шт.	1.700
Лісты «Ліне-5»	шт.	25.610
Наборы мяккай злёлі	шт.	300
Сервізы ферфоравыя (збан + 4 піялы)	шт.	800
Сервізы кафейныя ферфоравыя на 6 персон, 21 прадмет	шт.	170
Шампунь у бутэлях па 1 л (Італія)	шт.	55
Шампунь «Ячэйка», Германія	шт.	

СВАБОДНЫ КЛУБ ПА ПЕРАПІСЦЫ ДЛЯ ПАЖЫЛЫХ ЛЮДЗЕЙ

Мужчыні і жанчыны, узрост якіх 50 гадоў і больш, запрашаюцца атрымаць бясплатнае членства ў клубе на перапіску ў ЗША праз спецыяльную праграму Міжнароднай дружбы на перапіску для пажылых людзей.

Няма лепшага спосаду пазнаёміцца з пажылым чалавечым у ЗША, чым праз пісьмо. І лепш за ўсё тое, што гэта бясплатна.

Тысячы пажылых людзей у Злучаных Штатах жадаюць пазнаёміцца з пажылым чалавечым у ЗША, чым праз пісьмо. І лепш за ўсё тое, што гэта бясплатна.

Гэтая спецыяльная праграма забяспечвае пажылых людзей, якіх цікавіць пазнаёміцца з пажылым чалавечым у ЗША, чым праз пісьмо. І лепш за ўсё тое, што гэта бясплатна.

Сябры па перапісцы могуць абмянявацца ідэямі, дзіўна ўспамінаюць і нават жарты. Калі вы пажылы чалавек, думка па перапісцы можа забавіць вас. Але ад перапісцы можа атрымаць асабліва шмат. Маецца на ўвазе не «спатканне» ці «шлюб» і «раман». Гэта важная праграма, якая дае насустрэчу запатрабаваным пажылым людзям, якіх цікавіць пазнаёміцца з пажылым чалавечым у ЗША, чым праз пісьмо. І лепш за ўсё тое, што гэта бясплатна.

Калі вы пажылы чалавек, вазьміце ад 50-ці гадоў і старэй і можаце перапісвацца на англійскай мове, пашліце пісьмо ў Міжнародны клуб па перапісцы пажылых людзей. Падайце наступную інфармацыю: Ваша імя, Ваш пошты адрас (уключаючы назву краіны) і Ваш пол.

У кароткі тэрмін вы атрымаеце пісьмо ад пажылага чалавека са Злучаных Штатаў. Ваш сабяр па перапісцы ў ЗША напіша вам першае пісьмо.

Дасылаліце гэтую інфармацыю на адрас:
International Senior Pen Pals,
RR 3 Box 220, Waseca, Minnesota, USA.

ПРАДАЕМ

са склада ў Мінску

НОВЫЯ АўТАМАБІЛІ

ВАЗ-21053

(1 700 тыс. руб.)

ВАЗ-21073

(2 000 тыс. руб.)

у экспертнай ацэнцы з паштункамі перадач.

Форма аплаты — любая.

Тэл. у Мінску: 26-96-54, 51-50-48.

3 21 снежня 1992 года

ЛІКВІДУЕЦА

навукова-тэхнічнае прадпрыемства «ІДАЛ».

Прэзэнці прымуюцца на працягу 2 месяцаў з дня апублікавання аб'явы.

ЗВЯРТАЦА ПА АДРАС:

г. Мінск, вул. Чарнышэўскага, 8, пакой 35.

Л. САНКЕВІЧ.

Інжынер-сіноптык.

НА ДВОР'Е

Сёння ўдзень па большай частцы тэрыторыі прайдуць дымкі. Вецер паўднёва-заходні, 4—9 метраў у секунду.

Тэмпература паветра ў Віцебску — 5—7, Гродна, Мінску, Магілёве — 6—8, Брэсце — 8—10, Гомелі — 10—12 градусаў цяпла.

У наступныя дзве суткі: 22 кастрычніка часам ледзяны, уначы 3—6, удзень 5—10 градусаў цяпла, па паўднёвым усходу 13—18 градусаў цяпла; 23 кастрычніка пахалодае, уначы каля 0, удзень 3—8 градусаў цяпла, месцамі кароткачасовыя апады і парывы вецер.

Л. САНКЕВІЧ.

Інжынер-сіноптык.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.

Рэдакцыйная і адміністрацыйная частка: І. БАРАНОЎСкі, У. ГОТІАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. ЦІХАНОВІЧ, С. ШАЎЦОЎ.

Языцы

ДВА ГАДЫ ў КРАМЛІ

(Працяг. Пачатак у № 204—208, 211).

У Ерэване мяне папрэдзілі, што мой намер прапанаваць ўдзеленне ў Карабаху прамой прэзідэнцкай прадстаўніцы разнае Генеральнага. Але я ўсё-такі — у злаваснай пішы — абіраўшаў яго на сустрэчы. Па Вашаму вельмі змрочнаму выглядзе і па тым, што ўсправаздача сродкаў масавай інфармацыі мае выступленне было скажона да непазнавальнасці (за яго нахыста высклікі галоўную думку), і я пераканаўся ў тым, што папярэднікі мелі сэнс.

Анагураў: ведаю, як хваравіта востра ўспрымаў нават наём на прэзідэнцкае прадстаўніцтва ў Карабаху. Ды цяпер і я ўспрымаў бы ад гэтага. Але тады, у студзені 89-га ды яшчэ і ў 90-м, мне здавалася, што такая мадэль з вывадамі на цэнтр усіх структур кіравання вобласці — на строга агагаваны час — развілася б варожымі бакі і аступіла трагічна.

Але вы ўвесь час ухільаліся ад адказу, уступаеце права дэма, што то Прымакову, то яшчэ некаму. Урэшце, з дакументам выйшлі больш-менш канкрэтныя прапановы нашай дэлегацыі, якая вывучала праблему Карабаху на месцы. Такім чынам, дэлегацыя аказалася паміж двума агнямі: армянскі бок абавязваў нас у празабербайджанскай пазіцыі, азербайджанцы — у праармянскай.

Мы-та што — перажывем, але ці перажывем цэлыя два народы, якія, ужо і забыўшыся аб прадмеце варожасці, проста знішчаюць адзін аднаго ў безразважнай, сляпой нянавісці?

А сітуацыя ў Прыбалтыцы? Першы раз я павызаў там, калі і вы ўдзельнічалі сваім наважаннем. Літвы, дзе ўжо раскручвалася бурны падварот страсцей. Па логіцы падзей, трэба было прымаць палітычныя рашэнні: дамаўляцца з процістаячымі бакімі аб эканамічнай незалежнасці рэспублікі з абавязковай і адназначнай абаронай «некарэктнага» насельніцтва.

Вы ж па некалькі разоў у дзень мянялі свае пазіцыі. То артадаксальна адстойвалі статус-кво: маўляў, і гаворкі не можа быць аб незалежнасці; то падмігвалі радыкалам: бярыце хоць цяпер гэтую самую незалежнасць. І да таго забыліся, што ўжо і зусім пачалі страчваць кантакт з аўдыторыяй.

Але вы заўсёды ўмелі пераакцентаваць увагу на іншыя. Неяк у чарговы раз выбліскаючы, вы раптам перада камерамі тэлебачання звярнуліся да мяне: «Вось сябра мой стары Барыс Алейнік...» Я, канешне ж, у думках раскручвалі, яшчэ не падарожчы, як тонка мяне прымыкнулі да «папелінікаў». Прычым на кантралю, бо я яшчэ ў першы дні першага з'езда адназначна падтрымаў прыбалтыў і іх імкненні да эканамічнай незалежнасці.

Але асабліва востра я адчуў падстаўку, калі мы з групай дэпутатаў ляцелі тудыш ужо і зусім выхаванае і спэцыфічнае ў Літве ў студзені 1991 года. Узначальваў дэлегацыю тагачасны Старшыня ВС Беларусі Міхал Іванавіч Дземяц. Наколькі мне памятаецца, па часу вылету, нам выпадала прыбыць 13 студзеня. Але тымчасовы расклад змяніўся ў... Мінску пераказаваў. Такім чынам мы былі ў Вільнюсе толькі раніцай 14 студзеня.

І толькі там, прыбраўшыся да парламента праз 60-тысячныя нагоў, які кідаў намі твар: «Забойцы», а пачаў штотылі разумець. Трагічная карціна некалькіх праявілася пасля гутаркі з Ландсбергісам і прагляду відэакасета, якія адлюстравалі падзеі той трагічнай ночы. Аказваецца, менавіта ў ноч з 13 на 14 студзеня, калі мы нававалі ў Мінску, і адбылася крывавае сутычка, якая каштавала чалавечых жыццяў.

Супастаўляючы падзеі, я цяпер магу меркаваць, што тымчасовыя ведаў аб правакацыі, і каб паставіць дэлегацыю перад фактамі, прытармазіў не прыбыццё. Бо, каб мы прыбылі спэсавоса, несумненна кінуліся б тудыш пажар. Аднак і цяпер лічу, што хоць і са спазненнем, але мы прадукцыйна, пагражаўшае ўжо сёння чалавечым ахвярам.

Абстаноўка ў Вільнюсе з раніцы да 22.00 14 студзеня была вельмі выбухова небяспечная.

Барыс АЛЕЙНІК

Прашаворстувалі бакі жорстка, калі не раз'юшана, сталі кожны на сваім. Разгубленне Ландсбергіс, які скаркаваў каля 60 тысяч літоўцаў на сваю абарону, спрабаваў утрымаць нас у парламенце, бяжучым штурхнуць.

Мы растлумачылі, што — насустрэчу — чым хутчэй уступім у перагаворы з ваянімі, тым лепш і для яго, і для ўсёй Літвы, і для ваянін, і для нас.

Ваяніны, даведзеныя да крайняй ступені раздражнення, бо на працягу апошніх тыдняў (так яны тлумачылі) іх цявалі не толькі ўся прэса, радыё і тэлебачанне, але і мясцовыя жыхары, абываючы акупантамі, заклікаючы каміямі ваяніны гародок, усяляк неажажваючы, — былі няўступнымі. Адчуваўся, што ў ваянін у адчай гатовы на ўсё. І без таго выбуховую атмасферу напалілі жонкі афіцэраў, якія гнейна патрабавалі абароны.

Падзяляючы іх боль, я ўсё ж спрабаваў высветліць у ваянін, хто даў каманду штурмаваць тэлецэнтр? Адказвалі — самі салдаты кінуліся выраўнаць дапушчаны з рускага насельніцтва, якая накіравалася з петаўняй да парламента, але была пабіта.

Мы ўсё ж патрабавалі паказаць загал на такіх дзеянін і назваць: хто канкрэтна з цэнтра даў яго? Генералы ў каторы раз ішлі ў сумеснай пакой рэйца.

А тым часам мы курсіравалі ад ваяніна гарадка да Ландсбергіса і назад. Трыгона нарастала. І толькі ў 22.00 нарэшце з'явіліся абавязкі ў нашай рэзідэнцыі, адмянілі загал аб каманданцім часе і рэжыме, які ўжо рыхтаваўся. Народ паступова пачаў разыходзіцца з-пад сцен парламента.

Словы бясспынна перадавалі ўвесь напад таго цяжкага дня. Не рашаюся даваць і ацэнкі дзеянінам бакоў. Напаміну, як гэтым злавешчым фрагментам толькі для таго, каб яшчэ раз шчыра сказаць: не маглі самі ваяніны, без хоць бы луснага даводу цэнтра, выйсці з гарадка. Цяпер, віраючыся на вонкі знаходжанні ва ўсіх гарачых кропках, ці такі ўжо дэлей і буду для іх іхныя дачуны, што і гэты трагізм разгледзіліся без Вахана ведама, Міхал Сяргеевіч? Як і ў Карабаху, як і ў Суміне, як і ў Баку, як і ў Ішчы, як і ў Фергане, як і ў Цірасі, як і ў Тбілісі, як і ў Цхіналі? Паведаце, я вельмі хачу памыліцца, але ж сённяшні адзіны і той жа: адбываецца трагедыя, аб якой вы, якая праўда, не ведаеце. І толькі потым, скажыце, пасля таго «пажарнага каманду», якая прыбыла з запаланаемым спазненнем. На тлеючае вугал, на працягу кроў, па пахаванне ахвяр.

А вы зноў, як галоў міру, ляхцеся з аліўкавай галінкай над руінай. І зноў — «нічога не ведаеце».

Ну, а як жа быць з дадзенымі агенцыі крэдыта, якія дабуца да трагедыі калісіі Вам на стол?

Праўда, вы перажываеце знаходзіліся за кардонам, дзе Вас як «Пасла міру» ўшаноўвалі і заахвалілі, уручалі ўсемагчымыя праміі. Але, Міхал Сяргеевіч, нават школьнік ясна, што і там, за кардонам, вы ведалі ўсё, што робіцца ў пакінутай Вамі роднай краіне. Хачеце б вы або не хачеце, але ведалі, бо такая ў вас пасада.

А тым сапраўдным пытанне — чаму ж цэнтр заўсёды марудзіў? — цяпер ужо адпадае само па сабе.

Але наколькі адступніцтва ў нас стала нармальнай практыкай, вы з такой жа лёгкасцю падставілі даўняга сяброўка — Ірак... Я ў іх мярзе не абяляю Саада Хусейна (з якім вы, дарэчы, напярэдадні «па-брацку» абдымаліся), учыніўшага агрэсію. Гэта — недааравальнае парушэнне міжнароднага правапарадку. Але дзе ж былі вы з Вамі, калі ў такім жа стылі ЗША літаральна расіскалі Грэнаду, а ў хуткім часе і Панаму? Міхал Сяргеевіч, вы ж неадночы абураліся з выпадку таго, што апаганты ў палітычных барабях прытрымліваюцца кітравыя прынцыпы даўнях сталдартаў. Давольна спытаць: колькі ж сталдартаў мы карміліся, разважваючы вайну ў Персідскім заліве? Прычым нават не азначілі часу разважваць з Іракам дагавор аб дружбе і супрацоўніцтве?

(Заканчэнне будзе).

Матэрыялы выпуску падрываюць да друку Міхалі ЧАХОУСКІ (тэл. 32-41-92).

ПЕРАПІСКА З ЧЫТАЧАМІ

Стратыфікацыя насення

Хачу бы ведаць свой плодowy гадавальнік — на базары ўсё дорага. Як лепш падрываць насенне да вясновай сну?

Дабрыня КАСОВСКІ (г. Мінск).

Многія падвой атрымліваюцца ад снубы насення такіх сартоў аблікаў, як «антонаўка звычайная», «уэлсі», «баравіна», «карчынае паласатае».

Насенне павіна прайсці стадыю дазважвання. Для гэтага яго можна пасеяць якраз у такую вост асеннюю пару, якая стаіць цёпла. Стратыфікацыя (ад аднаго да трох месяцаў) яны прайдуць у глебе. Вясной уздуць.

Але лепш перасыпаць насенне рачным пяском і змясціць у халодным падвале. Сачыць, каб пясок не перасыхаў. За тры месяцы насенне аблікаў дойдзе да паспелай канцыі. Костачкі вішнёў і снубы павіны знаходзіцца ў пяску больш — да 5,5 месяца. Тэмпература — ад двух да пяці градусаў цяпла.

Часам асобныя экзэмпляры ў час стратыфікацыі спрабуюць выкінуць карыньчы. Такія «актыўныя» выкінуць на холад (0 градусаў).

Ранішні вясновы насенне вясновае на загады падрываючую граду. Адлегласць паміж калівамі — да 10—15 сантыметраў. Пры добрым доглядзе (найбольш важны паліў) за лета вырастае выдатны дзічок-падвой.

Булба дае парасткі...

Купілі бульбу на базары. Паляжала тыдзень у хаче і пачалі расці. (Са званка ў радыёфонію).

Мы адзначалі, што сёлетняе лета было асаблівае. Яно характарызаваўся высокай тэмпературай і малой колькасцю ападкаў. Недаў ў жніўні клубні заахвалі свой рост. У зямлі яны прайшлі стадыю слапока. Цяпер, пры ўстойлівым цяпле, імкнуча ў рост.

Каб папярэдзіць такую з'яву, трэба змясціць бульбу ў цёплым халодным падвале, проста захаваць у зямлі, калі гэта магчыма. Можна прыкладзіць мяшок на балконе, змясціць яго, скажам, яшчэ ў адзіну — папярочку. У такой скарэцы ваш прадукт вытрымае мороз да трох градусаў. Яшчэ лепш змясціць прадукцыю ў спецыяльным скрыні з падвойнымі шчыльнымі сценкамі, дном і верхам. Клубні не пашкоджаць і 10-градусны мороз.

Булбу трэба перабраць. Падлічына, што кожная асобіна ў час уборкі і шматлікіх транспарціроўках атрымлівае да 200 «туманоў». У рэшце рэшт гэта вядзе да развіцця розных хвароб, бо вытрымаць такія эдэкі многія клубні не ў стане. Дапамагчы можа вуглекіслы газ. Ён утвараецца пры дачыненні бульбы і згубы для грыбкоў і наогул для гіганскіх бактэрыяў. Шмат вуглекіслаты — клубень абаронены.

РЭКОРДЫ ПРЫСАДЗІВЫ

Гігант з-пад Чавусаў

Гэта бульбіна-рэкардсменка вырастае ў Чавусаўскім раёне. Нікакая спецыяльная дагляд за ёю не было. Які ўсё яе «скаброўкі», вясной лягла ў глебу пад палі. Далей — барабанаванне, тры акучвалі. У асуду не палівалі.

А зноў набрала такую вагу? Відаць, не апошняя слова сказала арнікіна. На агародзе з году ў год уносіцца вялікая колькасць гною. Ён і стаў акумулятарам вітамінаў і пажыўных рэчываў. За час вегетацыі аддаваў усё паху, але без перапынкаў. Вось і вымахаў бульбіна-гігант.

Пад гэтым жа кустом былі і сестры, некалькі меншата. Памору, але аглуляя іх вага такая ж. Так што будзем лічыць, што з-пад карча нахалілі і 1 кг 400 грамаў. А гэта, паводле нашых пераразак, 700 цэнтнераў з гектара!

Выручыць базар Раны вялікія і малыя

Наш чытач азнаёміў нас з метадом здабывання насення з памідораў. А на дварах вясень. Дзе ўзяць памідоры?

Трэба схапіцца на базар ці ў агародніны магазін. Купіце кілаграм ці два памідораў, якія нам спадабаваліся. Самыя спелыя з іх разрэжце на доўжы і чынай лыжкай выскабце насенне разам з сокам у шклянку. На некалькі дні пакіньце для бражніны.

Пасля старанна прамыйце ў чатырох-шасці водах.